

Asia: VN/22900/2023

Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta

Lausunnonantajan lausunto

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 1 §:ään (Avustuslajit)

Avustusten käsitteiden täsmentäminen niiden yhdenmukaistamiseksi ja suhteessa valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen on perusteltua.

Avustuksen päivityksessä olisi syytä linjata ja tarkentaa, että avustusten jakaminen useampiin avustuksiin kullekin avustushakijalle/-saajalle tehdään vain perustellusti ja ohjata avustustoimintaa niin, että yksittäiselle isommalle avustuksen saajalle tulee turhaa hallintoa liian monista avustuksista, jotka voitaisiin myöntää vähemmällä erillisillä avustuksilla.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 2 §:ään (Avustettava toiminta)

Avustusta ei pidä lähtökohtaisesti myöntää julkisen vastuulla olevaan toimintaan, mutta on kuitenkin tilanteita ts. "erityisiä syitä", jolloin liikutaan julkisen toiminnan kanssa yhdyspinoilla ja toiminnan kehittämiseen tarvitaan sekä julkisen että yleishyödyllisen toimijan yhteispanosta. Näissä tilanteissa tiukka tulkinta voi olla este avuntarpeessa olevien ihmisten auttamis- ja tukimuotojen kehittämiseksi ja toiminnalle. Rajapinta- tai paremminkin yhdyspinta-asiassa tulee käydä jatkuvaa dialogia järjestöjen, hyvinvointialueiden sekä kuntien ja STEA:n kesken.

Apua tarvitsevien, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien yksilöiden ja ryhmien, oikeuksiin ja avun ja tuen piiriin pääsy ei saa vaarantua puhtaasti hallinnollista syistä. Intressipunnintaa tulee tehdä, eikä pelkkä hallinnollinen ohje ole riittävä rajausperuste.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 3 §:ään (Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset)

3 § kohta 3 ei saisi lisätä avustushakijoiden hallinnollista työtä, jos asetuksen muutos tältä osin johtaa avustuksen hakijoilla lisääntyneeseen hallintotyöhön, ei muutosta tule tehdä. Hakija esittää jo nyt toiminnallisen ja rahoituksellisen suunnitelman hakemuksessaan.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 4 §:ään (Avustuksen määrä)

Lähtökohtaisesti omavastuu 10 % on perusteltu varakkailla järjestöillä, mutta määrässä on syytä säilyttää poikkeama esim. "erityisestä syystä", jos avustuksen saajan viimeisin vahvistettu tilinpäätös on poikkeuksellinen ja antaa varallisuudesta kuvan, mikä ei päde haetun avustuksen käyttöaikana.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 5 §:ään (Valtionavustuksen hakeminen)

5 § vaatisi täsmennystä siitä, milloin kyseessä on hakijalle ylivoimainen este jättää hakemus ajoissa. Verkkopohjaisiin alustoihin liittyy jatkuvasti häiriöitä ja sellainen voi sattua niin avustushakujärjestelmään kuin myös avustushakijan IT-infraan juuri kriittisesti hakuajan päättymisajankohdassa.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 6 §:ään (Avustuspäätös)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 7 §:ään (Avustuksen maksaminen)

Ensimmäisen erän maksamisesta vuodessa yleisavustukseen ja kohdennettuun hankeavustukseen pitäisi säätää määräaika, jotta avustuspäätöksen mahdollisesti viivästyessä avustuksensaaja kuitenkin tietää, milloin viimeistään avustussumma on käytettävissä, mm. palkat tukevat kuitenkin maksuun esim. sosiaalialan järjestöjen TES:n mukaan 15.2.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 8 §:ään (Avustuksen käyttö)

Toimintaympäristön muutokset ja mm. etätoimintojen yleistymisen ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat tilojen käyttöön. Asetuksen tulisi kannustaa valtionavustuksella rahoitettujen tilojen yhteiskäyttöön ketterästikin vakaakäytön estämiseksi, vaikka investointiavustuksen käyttötarkoitus ei siten toteutuisikaan, mutta isossa kuvassa säästettäisiin valtionavustuksia toimitilakuluilta.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 9 §:ään (Hyväksyttävät kustannukset)

Avustettaviksi kuluiksi tulee voida laskea varainhankinnan kuluja pienimuotoisesti suhteessa järjestön saamiin avustuksiin ja avustuksen tarpeeseen. Varainhankinnan kulujen hyväksyminen avustettavaan toimintaan vaatii jatkoselvitystä ja rajojen määrittäystä.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 10 §:ään (Yleisavustus)

Useimmat avustuksen saajat järjestävät koulutusta ja tuottavat materiaalia, nämä voivat olla toisinaan jopa ainoa tapa hankkia varoja toimintaan laskuttamalla osallistumismaksuja tai materiaaleista. Jos tällaisesta tulovirrasta kuitenkin "rangaistaan" vähentämällä hanke-, kohdennettua yleis- tai yleisavustusta, on se este järjestön järkevälle omalle varainhankinnalle. Vaikka esimerkiksi jäsenlehti on myös yksi jäsenhankinnan keino, on jäsenlehti paljon muutakin eikä siten jäsenmaksutuottoja pidä katsoa vähentäväksi avustuksen määräksi, vaikka jäsenmaksut kirjataankin oman varainhankinnan tuotoksi.

Ylipäätänsä tulisi mahdollistaa ja tukea järjestöjä monipuolistamaan rahoituspohjansa. Tämä tukisi myös entistä riippumattomamman kansalaisyhteiskunnan kehitystä.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 11 §:ään (Investointi- ja hankeavustukset)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 12 §:ään (Osarahoitusosuuteen myönnettävä avustus)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 13 §:ään (Edelleen välitettävä avustus)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 14 §:ään (Asiakkaiden valinta)

Olisi tarkennettava vastaako 10 vuoden säilytysaika asiakkaiden valintaa koskevissa tiedoissa tietosuojasäädösten tarkoitusta, valintaperusteet voidaan säilyttää vaikka ikuisesti, mutta asiakastietojen säilyttäminen tulisi olla tietosuojasäädösten mukainen. Onko asiakastietojen säilytysajan lyhentäminen mahdollista?

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 15 §:ään (Avustuksen käyttöaika)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 16 §:ään (Kirjanpito)

Avustuksen käyttöä koskevan kirjanpidon säilyttämisaika tulisi olla sama eli kuusi vuotta kuten kirjanpitolaissa.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 17 §:ään (Selvitys avustuksen käytöstä)

AUP-rajan nostaminen 200 000:sta 300 000:een euroon on kannatettava. Olisiko sitä mahdollista korottaa jopa enemmän, jotta vähennettäisiin hallinnollista taakkaa ja kuluja? Onko arvioitu muiden hallinnonalojen valtionavustusten raportointivelvoitteita? Sosiaali- ja terveysjärjestöjen kohtelu tulisi olla yhdenvertaista muilta hallinnonaloilta valtionavustusta saavien tahojen kanssa.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 18 §:ään (Maksujärjestely takaisinperittävässä avustuksessa)

Takaisinmaksuajassa kahden vuoden määräaika on hyvä lähtökohta, mutta sen tulisi olla hakemuksesta siirrettävissä, mikäli avustuksen saaneen organisaation taloudellinen maksukyky sitä kohtuudella edellyttää.

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 19 §:ään (Neuvottelukunnan kokoonpano)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 20 §:ään (Arviointi- ja avustusjaoston kokoonpano)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 21 §:ään (Toiminnan järjestäminen)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 22 §:ään (Palkkiot ja korvaukset)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 23 §:ään (Voimaantulo)

-

Tähän voitte kirjoittaa kommenttinne liittyen asetusluonnoksen 24 §:ään (Siirtymäsäännökset)

-

Tähän voitte kirjoittaa mahdollisia muita huomioita ja kommentteja

Lähtökohtaisesti myös tämän asetuksen päivittämisellä tulee tähdätä hallinnon keventämiseen ja järjestöjen autonomian edistämiseen. Autonomialle luo varjoja valtionavustusten siirtyminen valtion budjettiin ja kiristynvä taloustilanne, mitkä saattavat ohjata valtionavustustoimintaa (puolue)poliittisen ohjauksen suuntaan. Yleisavustusten käytön tulee olla järjestön päätävävallassa ja vain sopivassa suhteessa sitä saa rajata ja säädellä. Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on merkitystä ihmisten auttamistyössä, mutta myös an sich kansalaisyhteiskunnan osana, avun ja tuen tarpeessa olevien ihmisten ja heidän läheistensä äänitorvena.

Tervonen Sari-Minna
Omaishoitajaliitto ry